

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำพูน ใน 3 ด้าน คือ ลักษณะการจัดหลักสูตร และการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปัญหาการบูรณาการหลักสูตรของครูผู้สอน และความสามารถของนักเรียนในการนำความรู้ทักษะกระบวนการที่ได้จากการเรียนรู้ตามการบูรณาการหลักสูตรไปใช้ในชีวิตจริงโดยผู้ศึกษาได้จัดลำดับวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

1. ครูผู้สอนที่ใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พลังงานไฟฟ้า การใช้และประหยัดพลังงานไฟฟ้าตามโครงการห้องเรียนสีเขียว เรื่องมีออม ไม่มีอดตามโครงการเงินทองของมีค่า และภูมิใจในตนและชุมชนของเราตามโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำพูน ทั้งหมดจำนวน 10 คน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำพูน ปีการศึกษา 2550

จำนวน 220 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ศึกษาเลือกนักเรียนเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม 12 คน โดยเลือกเฉพาะเจาะจงจากนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีเยี่ยมห้องละ 1 คน และจากนักเรียนที่มีความกล้าแสดงออก กล้าพูดและสมัครใจ อีกห้องละ 1 คน รวมเป็น 12 คน จากนักเรียน 6 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้เครื่องมือ จำนวน 3 ชุด ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งแบบวิเคราะห์หลักสูตรมีลักษณะเป็นข้อประเด็นศึกษาหลักสูตรในเรื่องของรูปแบบบูรณาการ การวางแผนหลักสูตร การเชื่อมโยงสัมพันธ์ของหัวเรื่องกับสาระต่างๆ ความชัดเจนของการแสดงความสัมพันธ์ การกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระ ส่วนแบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีลักษณะเป็นประเด็นศึกษาในเรื่อง ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดสาระการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการประยุกต์ความรู้และทักษะของนักเรียน โดยผู้ศึกษาเป็นผู้วิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตรตามโครงการห้องเรียนสีเขียว โครงการเงินทองของมีค่า และโครงการตามปรัชญาเศรษฐกิจของโรงเรียน และวิเคราะห์เอกสารแผนการสอนของครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งมีการสังเกต การสัมภาษณ์ในข้อมูลบางอย่างที่ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและจากแบบสอบถามไม่ชัดเจน
2. แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการหลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
 - ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงาน การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มในเรื่องการนำทักษะกระบวนการจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง มีลักษณะเป็นประเด็นคำถาม เพื่อให้ให้นักเรียนใช้เป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย และวางแนวทางในการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสอบถาม

2. สร้างเครื่องมือแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้กรอบความคิดดังนี้ รูปแบบการบูรณาการ การวางแผนหลักสูตร ซึ่งรวมถึงการกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระ การเลือกเนื้อหาสาระของแต่ละสาระ ความชัดเจนของการแสดงความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงระหว่างสาระ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและชิ้นงาน การวัดและประเมินผล

3. สร้างแบบสอบถามสำหรับครู เพื่อถามลักษณะการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบคำถามเลือกตอบ และปลายเปิด ในส่วนที่เป็นการถามในเรื่องปัญหาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามแบบปลายเปิด พร้อมทั้ง สังเกต สัมภาษณ์ครูเพิ่มเติม

4. กำหนดประเด็นคำถามที่จะนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มของนักเรียน เพื่อประมวลข้อมูลในเรื่องการนำทักษะกระบวนการจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

5. นำเครื่องมือในข้อ 2, 3 และ 4 ที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา การใช้สำนวนภาษาตลอดจนความเหมาะสมทั่วไปของเครื่องมือเพื่อแก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบ

6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ทำหนังสือจากประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลลำพูน เพื่อขอความร่วมมือ และขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะครูและนักเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำการวิเคราะห์หลักสูตรจากเอกสารหลักสูตร และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาพิจารณารูปแบบการบูรณาการ การวางแผนหลักสูตร การเชื่อมโยงสัมพันธ์ของหัวเรื่องกับสาระต่างๆ ความชัดเจนของการแสดงความสัมพันธ์ การกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระ การเลือกเนื้อหาของแต่ละสาระ ส่วนแผนการสอนวิเคราะห์ส่วนประกอบของแผนการสอนตรวจสอบความถูกต้องสอดคล้องกับหลักสูตร การกำหนดเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการประยุกต์ความรู้และทักษะกระบวนการของนักเรียน

3. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชากรได้แก่ ครูผู้สอนบูรณาการในเรื่องพลังงานไฟฟ้า การใช้และประหยัดพลังงานไฟฟ้าในโครงการห้องเรียนสีเขียว เรื่องมีอ้อมไม่มีอดในโครงการเงินทองของมีค่า และเรื่องภูมิใจในตนและชุมชนของเราในโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งหมด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน

4. ทำการสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนจำนวน 12 คน โดยแยกเป็น 2 ชุด ๆ ละ 6 คน ทำการสนทนาชุดละ 1 ชั่วโมง/ครั้ง

ผู้ศึกษาดำเนินการแจกแบบสอบถาม เก็บข้อมูลและสนทนากลุ่มด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1. การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ นำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

2. ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ของจำนวนครูผู้ปฏิบัติ และค่าสัดส่วนของความถี่ของจำนวนครูนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลความหมาย

มีการปฏิบัติตั้งแต่ค่าสัดส่วนความถี่ 8 คนขึ้นไป เท่ากับปฏิบัติในระดับมาก

มีการปฏิบัติตั้งแต่ค่าสัดส่วนความถี่ 6-7 คน เท่ากับปฏิบัติในระดับปานกลาง

มีการปฏิบัติน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าสัดส่วนความถี่ 5 คนเท่ากับปฏิบัติ

ในระดับน้อย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

แบบบูรณาการ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.00 หมายถึง มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.50 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.49 หมายถึง ไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อคิดเห็นอื่นๆ สรุปและบรรยายนำเสนอเป็นแบบพรรณาวิเคราะห์

4. ข้อมูลที่เก็บจากนักเรียน นำมาประมวลผล แยกแยะ จัดหมวดหมู่ และรายงานแบบพรรณาวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved